شهر عدل موعود

علی اصغر پور عزت

بسم الله الرحمن الرحیم

شهر عدل موعود

نویسنده:

علی اصغر پورعزت

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

شهر عدل موعود

مشخصات کتاب

شماره کتابشناسی ملی : ایران سرشناسه : پورعزت،علی اصغر عنوان و نام پدیدآور : شهر عدل موعود : تجلیگاه تمام خرد و کمال هنر انسانی/علی اصغر پور عزت توصیفگر : عدالت اجتماعی توصیفگر : انسان توصیفگر : عقل توصیفگر : سنجش افکار

اشاره

شوق انتظار جان مایه حرکت برای گذر از وضع موجود به سوی وضع مطلوب است؛ حرکتی که باید با شناسایی مقصد آغاز گردد و بدان سو متمایل شود؛ و در این حال، آحاد جامعه یا سالك راه نجاتند و یا غوطه ور در سید قهقرایی جاهلیت مدرن. شعور منتظران دستمایه ادراك حقیقت شهر عدل در امتداد نگاه آنان است؛ منتظرانی که مکلف به احیای شهر صالحان بوده، مسؤول حفظ و حراست از آنند؛ شهری که به آرزوها و تمایلات کمال جویانه و حق طلبانه انسانی میبخشد و تصویرگران آن، بسیج آگاهانه گروههای متنوع و متکثر مردم برای تحقق جامعه موعود است؛ شهری که مختصات آن مقید به اصول خردنامه و هنر است؛ شهری که روابط اجتماعی مردم آن نمایانگر تمام خردمندی و کمال زیبایی است.و در واقع، سرشت تصویر بصیرت بخش از آینده موعود و راهبرد فوق فعال انتظار هزارهای جامعه انسانی همین عقلانیت و زیبایی است.واژهها و اصطلاحات رهنما:۱. مسیر حرکت ۲. مبدا و مقصد ۳. شعور و ظهور ۴. شهر صالحان ۵. شهر خرد و زیبایی۶. تصویرپردازی بصیرت بخش ۷. انتظار هزارهای

مقدمه

هر آن که عزم حرکت میکند، طرحی از مسیر و مقصد در اندیشه دارد. انتظار نیز طلیعه حرکتی برای گذر از وضع موجود به سوی وضع مطلوب است؛ حرکتی که باید با شناسایی مقصد آغاز گردد؛ مقصدی که اگر شناخته نشود، مرگ آدمی چون مرگ جاهلی است، در عمیق ترین لایههای جهل، ناآگاهی، جمود و سکون..... اللهم عرفنی حجتک فانک ان لم تعرفنی حجتک ضللت عن دینی. اللهم لاتمتنی میته جاهلیه و لا تزغ قلبی بعد اذ هدیتنی. [۱] .من مات و لیس له امام فمیتته

میته جاهلیه. [۲] .بدیهی است که چنین عقوبت سنگینی در برابر کوتاهی و تقصیری بزرگ تعیین می شود. پس منظور از شناخت امام، شناخت او برحسب ویژگیهای ظاهری و نسب او نیست.مخاطب دعا حکیمی است که به عبث حکم نمیکند و خود اساس عدل و میزان است؛ پس اگر مرگ ناآشنا با امام زمان (عج) مرگ جاهلی است، مراد از شناخت امام و آشنایی با او چیزی فراتر از شناخت ظاهری است. چه بسا گمراهانی که او و اجدادش را به درستی تا ابراهیم می شناختند، ولی با راه، شیوه حکومت و مقصد او ناآشنا بودند و به کام مرگ جاهلی فروافتادند.بنابراین مقصود از این شناخت، شناختی شوق انگیز برای شروع حرکت است؛ حرکت به سوی تحقق خواستههای او و امت او در احیای «شهر عدل»؛ شهری که در آن، اهداف امام و امت و منتظِر و منتظَر به هم میآمیزند؛ شهری که در امتداد صراط مستقیم و طریق الوسطی به دست صالحان تحقق مییابد و به همان ها به ارث میرسد. [۳] .سخن از راهی طولانی است که هر لحظه سکوت و غفلت از سیر در آن، ممکن است انحرافی جبران ناپذیر در پی داشته باشد، اما مختصات این راه و مقصد آن (شهر عدل موعود) کدام است و چگونه مسیر کاروانیان در آن استمرار مییابد و احیا میگردد؟بنابر دلالتهای قرآنی و روایی، احیای این شهر، حاصل تلاش و کوشش نسلی از بنی آدم است که با مجاهدت خود، به شایستگی زندگی در شهر عدل صالحان دست مییابند؛(و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون) (ان فی هذا لبلاغاً لقوم عبدین) (انبیاء/ ۱۰۵ و

۱۰۲)۱. و در زبـور، پس از تـورات، نوشـتیم کـه مسـلماً زمین را عبـاد صالـح به ارث خواهنـد برد و به یقین در این سـخن پیـام رسـایی است برای قومی که بنـده خداوندند.وعـدالله الـذین امنوا منکم و عملوالصالحـات لیسـتخلفنهم فی الارض کما.....(نور/ ۸۸)۲. خداونـد به کسـانی از شـما که ایمـان آورنـد و اعمال صالـح انجام دهنـد، وعـده داده است که قطعاً آنان را در زمین به خلافت خواهد رساند.... [۴] .در واژههای «صالحون» و «صالحین»، حدی از صـلاحیت مورد نظر است که حضرت ابراهیم علیه السـلام پس از آن همه مجاهـدت و مقـاومت در راه خـدا، در آخرت به آنان ملحق میشود. [۵] .آیه ۱۰۵ از سوره انبیـا بشارت میدهد که به زودی زمین از شـرک و گناه پاکیزه میگردد و جامعه ای صالح و موحد در آن زندگی خواهند کرد. [۶] .آیه ۵۵ سوره نور نیز به اهـل ایمـان و عمـل صالـح مژده میدهـد که به زودی جـامعه صـالحی مخصوص آنـان ایجاد میشود و زمین در اختیـار آنـان قرار میگیرد. دین آن ها متمکن گشـته، امنیت برقرار میشود؛ امنیتی که در سایه آن از شـر کفار و منافقان در امان باشـند و آزادانه خدا را عبادت کنند. [۷] .و نعمتی که خداونـد ارزانی میـدارد، پایدار است، مگر این که مردم وضع خویش را به دست خویش دگرگون سازنـد:ان الله لا ـیغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسـهم (رعـد/ ۱۱)۳. و خـدا نعمـتی را که نزد گروهی است تغییر نمیدهـد، تا هنگامی که آنان آن چه را در ضـمیر دارنـد، تغییر دهنـد. [۸] .اگر دلیل بقای یک نعمت، شایسـتگی و صلاحیت است، میتوان استفاده کرد که با بازگشت به مراتبی از

شایستگی و صلاحیت، نعمت های از دست رفته باز میگردد و شرایط زندگی اقوام، بهبود مییابد.مسیر کسب شایستگی به سوی مقصدی آرمانی و والا است؛ مقصدی که آشنایی با مختصات آن، بر شوق منتظران میافزاید و استقامت آنان را فزونی میبخشد. بنابراین تصویرپردازی آینده موعود، راهبردی است برای افزایش اشتیاق منتظران به حیات در «شهر عدل».

شعور و ظهور، دورنمای شهر عدل در امتداد نگاه منتظران

گویا سیر تاریخ حکایت مکرر تنهایی غم انگیز معصوم در راه وصال به شهر عدل است؛ تنهایی وصف ناپذیری که حیات دنیوی را با خار در چشم و استخوان در حلقوم و همزیستی با جاهلانی که ظاهری از آدمی دارند، در شمار دشوارترین شکنجهها قرار می دهد. [۹] .قابل تأمل است که تحقق «شهر عدل» وعده خداوند حکیم است؛ حکیمی فارغ از قیود زمان و مکان که عزم او بر تحقق چیزی همان وقوع آن است: واذا قضی امرا فانما یقول له کن فیکون. [۱۰] .حکیمی که کار عبث نمیکند و نعمتش را فقط برای شایستگان پایدار میسازد و حضور و حیات وی در شهر عدل را برای صالحان مخصوص ساخته است. [۱۱] .گویا شعور و بلوغ پیروان، حلقه مفقوده معادلهای است که پاسخ آن، کلید افتتاح شهر عدالت است؛ زیرا همواره مردم، زمامدارانی چون خود خواهند داشت. [۱۲] .با دقت در سیره معصومان علیهم السلام و با اعتقاد به وحدت رویه آنان در برخورد با انواع پدیدهها، [۱۳] امکان تشخیص حق از باطل فراهم میآید. سیره امامانی که همگی مفسر، توضیح دهنده و متجلی کننده حقایق دین پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بودند و در همه حال، عین گفتار، کردار و سیرت پیامبر را نمایان میساختند. [۱۴] .پس هرگاه شعور

و بلوغ اجتماعی به میزانی رسید که جامعه از شایستگی پیروی از معصومان برخوردار گردد، آن ها به حکومت قیام نمودند و هرگاه جامعه به سوی دیگران شتافت، طریق دیگری برای هدایت تدریجی مردمان برگزیدند. [۱۵] .امام در اوج کمال علمی و معنوی، به امامت میرسد و طبق حکم خالق، اطاعت از امر او بر دیگران وجوب مییابد؛ به طوری که نه در حکم خدا تغییری ایجاد میشود و نه در مشی امام. پس استدلال میشود که آن چه تحقق شهر کمال یافتگان، صالحان و عدالت پیشگان را به تأخیر میاندازد، ضعف در توان و تمایل [۱۶] پیروان است. براساس این استدلال، بلوغ و شعور پیروان، لازمه تحقق ظهور و قیام برای تحقق شهر عدل است؛ بلوغ و شعور لازم برای ادراک حقیقت عدالت و تمایل به قیام و پایمردی برای احیای آن!سیره معصوم علیهم السلام همواره بر حمایت از عامه مردم تأکید داشته، آنان را ستون دین نامیده و نقش آنان را در تحقق عینی حاکمیت مورد توجه قرار داده است.ردیف- متن نمونه سخنان- منبع۱. نامه به مالک اشتر- ستون دین، انبوهی مسلمانان و ساز و برگ در برابر دشمنان عامه مردم هستند، پس باید گرایش تو به آنان و میل تو به سوی ایشان باشد (ر.ک. نهج البلاغه، ترجمه آیتی، ص ۷۲۳)- نهج البلاغه، نامه ۵۳.۲. درباره مردمی که به والی نیاز دارند یا با او کار دارند- من از رسول الله صلی الله علیه و آله بارها شنیدم که می گفت: «هرگز پاکیزه نمی گردد امتی که در میان آن ها حق ناتوان بدون لکنت زبان، از توانمند بازستانده نشود»؛ پس تحمل نمای درشت گویی یا عجز آن ها را در سخن

گفتن (ر.ک. همان، ص ۷۴۱)- همان، نامه ۵۳.۳. درباره عثمان و کشته شدن او- خودکامگی نمود و در این خودکامگی بد کرد؛ شما نیز ناشکیبایی کردید و در این ناشکیبایی بد رفتار کردید (ر.ک. همان، ص ۹۱)- همان، خطبه ۳۰.۴. درباره چگونگی رفتار والی با مردم - زنهار از این که به نیکی کردن، منت بر مردم نهی، یا درباره آن چه از جمله اعمالت بوده بزرگ نمایی کنی، یا به مردم وعده دهی و خلاف آن نمایی؛ که همانا منت نهادن، نیکی را باطل میسازد، و بزرگ نمایی روشنی حق را ببرد و خلف وعده سبب برانگیختن خشم خدا و مردم شود (ر.ک. همان، ص ۷۴۹)- همان، نامه ۵۳.۵. درباره مردم حق طلب- خدا بیامرزد کسی را که حقی را ببیند و آن را یاری دهد و ستمی را ببیند و آن را دور سازد و صاحب حق را در گرفتن حقش یار باشد (همان، ص ۴۷۷)-همان، خطبه ۱۹۶.تاکنون هرگز شنیده نشده و در هر گزارش معتبری مشاهده نشده است که روش معصومان علیهم السلام، حتی برای نجات مردم، به استبداد گرایش یابد. [۱۷] .براساس نظریههای رهبری، میتوان چهار حالت کلی را در نظر گرفت که در آن ها سبک مطلوب رهبری برحسب میزان بلوغ و شعور پیروان تعیین میشود.در حالتی که توانایی افراد برای فعالیت کم باشد و تمایل آن ها به انجام کار نیز اندک باشد، کم ترین میزان بلوغ و آمادگی در میان پیروان مشاهده میشود؛ در چنین وضعیتی استفاده از سبکهای رهبری «دستوری و شبه استبدادی» توصیه میشود.هنگامی که توانایی افراد کم باشد، ولی علاقه آن ها به انجام فعالیت زیاد باشد، سطح بلوغ پیروان، متوسط یا نسبتاً پایین

برآورد میشود و استفاده از سبک رهبری «استدلالی تشویقی» توصیه میگردد.در صورتی که افراد از توانایی مطلوبی برخوردار باشند، ولی علاقهای به انجام کار نداشته باشند، توصیه میشود که از سبک رهبری «مشارکتی» استفاده گردد.اما اگر وضعیت به گونهای باشد که افراد هم از توانایی مطلوب و هم از تمایل زیاد به انجام کار برخوردار باشند، رهبر میتواند با استفاده از سبک «تفویضی»، انجام کار را برعهده پیروان گذارده، مسئولیت آن را نیز به ایشان تفویض نماید. بنابراین چهار حالت کلی شکل میگیرد.سبک تفویضی (انجام کار و مسئولیت آن به خود افراد واگذار میشود)- سبک مشارکتی (کار با مشارکت افراد و سهیم کردن آن ها در نتیجه انجام میشود)سبک استدلالی تشویقی (با حمایت و تشویق کارکنان و هدایت آن ها به انجام کار مبادرت میشود)- سبک دستوری (انجام کار از طریق دستورات صریح و روشن از کارکنان مطالبه میشود)بدین ترتیب، هنگامی از سبک دستوری استفاده میشود که کم ترین حد بلوغ در میان کارکنان مشاهده شود؛ ولی با افزایش بلوغ کارکنان، به تدریج از سبک های استدلالی، مشارکتی و تفویضی نیز باید استفاده کرد؛ اما به نظر میرسد در حالتی که سطح بلوغ مردمان پایین است، هر حرکتی برای تشکیل حکومت عدل با شکست مواجه میشود و هرگونه تلاش برای نیل به این مقصود، همانند کشت در زمین دیگران است. [۱۸] .بنابراین هرچه میزان بلوغ و شعور افراد جامعه افزایش یابد، برامکان کامیابی در تحقق شهر عدل افزوده میشود.بدین ترتیب، یکی از مهم ترین و مؤثرترین اقدامها برای تعجیل در ظهور و استقرار حکومت عدل پایدار، سوق دادن جامعه به سوی ترکیب اجتماعی «جامعه صالحان» است؛ یعنی شکلدهی جامعهای

که در آن افراد حق طلب، زیاد و افراد عدالت گریز، عدل ستیز و خردستیز در حداقل باشند.شاید یکی از مناسبترین و کارآمدترین استراتژیهای اقدام برای هدایت سیستم اجتماعی به وضعیت حقمدار، ارائه تصویرهای بصیرت بخش از وضعیت مطلوب آینده باشد.این اقدام را میتوان نوعی «واکنش فوق فعال» در برابر وضع موجود و تصویرپردازی های القاگرانه دیگران تلقی کرد. [۱۹] .بدین ترتیب، با ارائه تصویری مناسب از وضعیت هدف، امکان اجماع نیروها و گروه های متفرق در سیری اصلاح طلبانه به سوی آینده فراهم میآید؛ اجماعی که میتواند مقدمه شکلگیری «امت» باشد.براین اساس، پرسش هایی قابل طرح است:۱. چگونه میتوان بدون تحمیق تودهها و القا به ناخودآگاه آن ها و بدون کم ترین تمایل به راهبردهای تزویرمدار، جامعه را به سوی تحقق شهر عدل سوق داد؟۲. ترسیم تصویر بصیرت بخش از آینده، باید بر چه مبنایی انجام شود؟۳. الزامات حاکم بر فراگیری تصویرپردازی از آینده کدامند؟۴. یک تصویر باید از چه ویژگیهایی برخوردار باشد تا بتوان آن را بصیرت بخش نامید؟

مبانی و شاخصهای اصلی تصویر پردازی تمام خرد و کمال هنر

اگر تصویرپردازان بخواهند مختصات جهان آینده را به گونهای ترسیم نمایند که شوق مستمر و پایدار مردم را به تحقق آن برانگیزانند، باید با تعهد به حقیقت، به دو مبنای مهم پایبند باشند: عقلانیت و زیبایی.انسانها رشد میکنند، فرهنگها تغییر میکنند و تمدنها متحول میشوند؛ با وجود این، هرگز آن چه که آدمیان به طور منطقی دریافتهاند، دگرگون نمیشود. انسانها هرگز نمیتوانند باورهای قطعی عقلانی خود را از نظر دور دارند. در واقع برای نفوذ بر اندیشه آدمی، هیچ چیز مؤثرتر از «منطق» نیست.البته در طول تاریخ، عدهای یافت شدهاند که با شک بر واقعیتها، در زنجیر تردید ناشی از تحلیل های سفسطی اسیر شده، کارکرد مفید

و سازنده بخش عمده‌های از نیروهای اجتماعی را از میان بردند؛ [۲۰] با این حال، همواره پایدارترین باورهای انسانی، بر مبانی عقلایی و اصول منطقی مبتنی بوده‌اند. اما در شرایط موجود، با توجه به محدودیتهای آدمی، دستیابی به شرایط تصمیمگیری کاملاً عقلانی، بعید به نظر میرسد؛ مگر در موارد استثنایی که گزینههای تصمیم بسیار محدود و معین باشند. از این رو آدمی معمولاً ـ به عقلانیت نسبی اعتماد میکند و تصمیم میگیرد تا اگر نمیتواند به وضعیت بهینه دست یابد، دست کم از وضعیت رضایتبخش برخوردار گردد. [۲۱] .هم چنین تمایل آدمی به ادراک زیباییها و شوق ادراک زیباییها، محرک مهمی است که در عالیترین سطوح بلوغ انسانی، مشوق رفتار آدمیان است.در واقع، اگر عقلانیت راستا و مسیر حرکت صحیح را مشخص میکند، شوق زیبایی شناسانه، نیرو و حرارت ضروری برای حرکت را فرا راه آدمی قرار میدهد. اما زیباییهای قابل ادراک در شرایط عادی، نسبی و زوال پذیرند. در وضع موجود، آدمی شیفته و مفتون چیزهایی میشود که به اقتضای دنیایی بودن، رنگ میبازند و او را در حسرت خود تنها می گذارند. بنابراین آدمی درگیر سیری یادگیرنده و رو به اصلاح در دو جهت مکمل است: سیر به سوی دریافت هرچه دقیقتر مبانی عقلانی برای تطهیر تصورات، رفتارها و کنشهای فردی و اجتماعی؛ سیر به سوی ادراک هر چه ظریف تر مبانی زیبایی شناختی تصورات، رفتارها، تعاملات فردی و اجتماعی.اگر این دو تمایل فطری آدمی مدنظر قرار گیرند، هیچ نهایتی را نمیتوان تحقق آرمان های انسانی فرض کرد، مگر آن که در آن حالت، عقلانیت به تمام و زیبایی به کمال حاصل گردد.یعنی پایان کار انسان در بهترین وضعیت قابل تصور،

وضعیتی است که رفتارهای فردی و اجتماعی، دقیقاً منطبق بر اصالت عقل و کاملاً متناسب با حقیقت هنر باشند؛ آن چنان که در کلیت خود، جلوههایی از حقیقت اسمای حسنای الهی را نمایان سازند. [۲۲] .از اینرو بر عهده تصویرپردازان شهر موعود است که مسیر خود را در دو طریق، منطبق بر عقلگرایی علمی و زیبایی شناسی هنری استمرار بخشند.

شهر عدل موعود، مظهر عقلانیت و زیبایی

«شهر عدل» شهری است که انجام کار آدمی بدان ختم میشود؛ انجامی که براساس وعدههای الهی در ادیان توحیدی، مقرون به سعادت و بهروزی عامه مردم خواهد بود؛ مردمی که در احیا و پایداری این شهر و حکومت عدل آن نقش اساسی دارند.حکومت عدل موعود، از میان مردم برخاسته است و مسئولانش پاسخ گوی امتی حکیم و دانشمندند که امامی عادل و عالم را به پیشوایی خود انتظار کشیدهاند.امتی که جز برای احقاق حق و تحقق عدل سؤال نمیکنند و دائماً امام خود را در امر اصلاح ترکیب حکمرانان یاری میدهد؛ امتی شایسته حیات در شهر عدل، شهر صالحان و شهر خردمندان. در چنین جامعهای است که رجوع به آرای عمومی معنی پیدا میکند؛ زیرا مردم به اندازه ای از بلوغ و بینش اجتماعی میرسند که بدون اثرپذیری از تبلیغات برتر احزاب مزورتر، آرای خود را با مصالح خود تطبیق میدهند.تداول امر به معروف و نهی از منکر، به طور آگاهانه، اشتباه های جامعه را اصلاح می نماید و موجب آن میشود که هیچ گاه کلیت جامعه در خطا متوقف نشود. بنابراین می توان انتظار داشت که آرای عامه مردم در شهر عدل کاملاً با رای امام و رهبر خردمند و دوراندیش آنان منطبق باشد.نخبگان و اشراف چنین جامعهای نه با ثروت و

قدرت و شهرت بیش تر، که با دانش و حکمت و اخلاص بیش تر شناسایی میشوند و مردم با اقتدا به آن ها، به سرچشمههای حکمت و آگاهی دست مییابند.در سنت گزارش شده از معصوم (ع)، اشارههای روایی زیادی درباره سطح عقل و خرد مردمان شهر عدل یافت میشود.ردیف- متن روایت- منسوب به - منبع و ماخذ- منبع اصلی۱. چون قائم ما قیام کند، دستش را بر سربندگان می گذارد و عقول آن ها را متمرکز ساخته، اخلاقشان را به کمال میرساند.- امام باقر علیه السلام- مسعود پورسیدآقایی، پیدای پنهان، ص ۳۵ - بحارالانوار، ج ۵۲، ص۳۳۶ و منتخب الاثر ص ۴۸۲.۲. در دولت مهدی (عج) به همه مردم حکمت و علم بیاموزند.- امام باقر علیه السلام - پیدای پنهان، ص۳۵. - بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۳۵۲.۳. از میان فرزندان او (آدم) پیامبرانی برگزید و پیمان وحی را از آنان گرفت،... و پی در پی رسولان خود را به سوی آن ها فرستاد تا.... گنج های پنهانی عقلها را آشکار سازند.- امام علی علیه السلام - ترجمه امامی و آشتیانی ج ۱۰، ص ۶۵.- نهج البلاغه، خطبه۱.۴. چه بسیارند افرادی که برای چیزی عجله می کنند که اگر آن را به دست آورند (پشیمان شده)، دوست دارند هرگز به آن نرسیده بودند و چقدر امروز به فردا نزدیک است.... بدانید که آن شخص از ما (مهدی) که آن فتنهها را دریابد، با چراغی روشنگر در آن گام مینهد و بر همان سیره و روش صالحان رفتار میکند تا گرهها را بگشاید، بردگان و ملتهای اسیر را آزاد سازد، جمعیت های گمراه و ستمگر را پراکنده و حق جویان پراکنده را گرد هم آورد.... سپس گروهی برای

درهم کوبیدن فتنه ها آبدیده و مهیا میگردند. هم چون آبدیده شدن شمشیر به دست آهنگر! چشم اینان با قرآن روشنی میگیرد و معانی آیاتش گوش آنان را نوازش میدهد و شامگاهان و صبحگاهان از جام حکمت و معارف الهی سیراب میگردند.- امام علی علیه السلام- نهج البلاغه ترجمه امامی و آشتیانی، ج ۲، ص ۱۵۱؛ آیتی ص ۳۳۹.- نهج البلاغه، خطبه ۱۵۰.۵. عدالت را اجرا نتواند کرد، مگر کسی که آن را به بهترین وجه بشناسد.- امام موسی کاظم علیه السلام- حکیمی جامعه سازی قرآنی، ص ۱۶۷.- کافی، ج ۱، ص ۵۴۲.۶. ای علی بدان که مردمی در آخرالزمان خواهد آمد که دارای شگفت انگیزترین ایمانها و استوارترین یقینها هستند، مردمی که پیامبر را ندیدهاند و حجت خدا نیز از نظر آن ها پنهان است، با این حال، از راه نوشته و کتاب (خطی سیاه بر کاغذی سپید) ایمان میآورند.- پیامبر اکرم (ص)- جامعه سازی قرآنی، ص ۱۶۵.- اکمال الدین، ج ۱، ص ۴۰۵، بحار، ج ۵۲، ص ۱۲۵.مختصات این شهر به گونهای است که تمایلات زیبایی شناسانه آدمیان در ترسیم قواعد و مناسبات اجتماعی را به بهترین شکل پاسخ گو باشد.رهبر این تمدن، با مراتبی وصف ناپذیر از زیبایی در رفتار و سلوک فردی و اجتماعی، شناسایی میشود و رفتار مردم نیز از این زیبایی تأثیر میپذیرد (جدول ۳).شعار هنر برای هنر بیمعنی جلوه میکند و رسالت هنر به حقیقت خود نزدیک می شود؛ حقیقتی که تلاش به منظور توسعه ادراک اصالتهای زیباییشناسانه برای عامه مردم و آشنا ساختن آن ها با سرشت و جوهر زیبایی های پایدار را وظیفه هنرمندان میداند. شهر عدل امام مهدی، شهری است در اوج زیبایی؛ شهری خیره کننده که از جلوههای نازیبای فقر، بیماری

و فساد به دور است و از خانوادههایی منسجم، مستحکم و خلل ناپذیر تشکیل میشود.هنرمندان این شهر در جست وجوی رموز پایدار زیبایی شناسی، طریق هنر را به طریق علم پیوند میزنند. علم و هنر در خدمت اهداف مقدس انسانی قرار میگیرد؛ اهدافی منطبق با اهداف خلقت در متجلی ساختن اسمای الهی در رفتار و حالات جوامع انسانی.تشبیه حالات و رفتار امام زمان به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، حضرت عیسی و حضرت موسی (بر حدود وصف ناپذیری از وقار، زیبایی، آراستگی در ظاهر، رفتار و کردار ایشان دلالت دارد؛ زیبایی آمیخته با سادگی و بیپیرایگی محیط زندگی. (جدول ۳)بها به معنای نیکویی است و بر زیبایی صورت و سیرت دلالت دارد. [۲۳] این رفتار و سلوک زیبا و موقر، به اجزای جامعهای مملو از پیروان مشتاق آموخته میشود و کل جامعه منعکس کننده رفتار و حالاتی از این گونه خواهد شد.بدین ترتیب، جامعه عدل شکل میگیرد؛ جامعهای که به دلیل هم سویی با اهداف خلقت، به قابلیت بقا و پایداری دست مییابد. [۲۴] در اقتدا به امامی که حسن جمال عالمین است.نتیجه بحث آن است که تصویرپردازی از آینده موعود، باید با تعهد مستمر به دو شاخص مهم صورت گیرد و مستمراً بازپردازی تصاویر پردازش یافته در طریق اصلاح قرار گیرد؛ تعهد به عقلانیت کامل شده و زیبایی کمال یافته.

ختم سخن: تصویر پردازی بصیرت بخش و راهبرد فوق فعال منتظران

عدالت مفهومی است که عمیقاً با خردمندی و زیبایی ملازمه دارد؛ به گونه ای که هر چه یک جامعه از عقلانیت ابزاری به عقلانیت ارزشی و جوهری [۲۵] و هر چه از زیبایی شناسی سطحی و ظاهرگرا به زیبایی شناسی عمیق و باطن گرا نزدیک تر شود، مختصات شهر عدل را بیش تر عینیت میبخشد.رابطه عقلانیت جوهری

و زیبایی پایـدار با ماهیت مصـنوعات تولید شده در جامعهردیف- متن روایت- منسوب به- منبع و ماخذ- منبع اصـلی۱. مهدی از فرزنـدان من است، نـامش، نـام من و کنیهـاش، کنیه من است، شبیهـترین مردم است به من، از نظر خلـق و صورت، و از نظر خلق و سیرت.- پیـامبر اکرم (ص)- پیـام امام زمان (عـج) ۱۴۰۸، ه.ق، ص ۱۰۹.- کمالالدین صدوق، صـص ۲۸۶ و ۲۵۷.۲. مهـدی امت من، شبیهـترین مردم به من است، در شـکل صـورتش و سـخنان و رفتـارش.- پیـامبر اکرم (ص)- پیـام امـام زمـان ص۱۰۹.- کمال الـدین صدوق، صـص۲۵۷ و ۲۸۶.۳. مهـدی طـاووس اهـل بهشت است.- پیـامبر اکرم (ص)- پیـام امام زمان ص۱۱۱.- بحارالانوار، ج۵۱، ص ۹۱.۴. چون قیام کنـد، به عدالت حکومت کند و در زمان او سـتم ریشه کن و راهها امن می گردد...- امام صادق (علیه السـلام)- پیدای پنهان ص۴۰.- منتخب الاثر، ص ۳۰۸.۵. مهـدی این امت، از ما است، او از هیبت موسی و بهاء عیسی و قضاوت داوود و صبر ایوب برخوردار است.- پیامبر اکرم (ص)- پیام امام زمان ۱۴۰۸،ص ۱۰۷.- منتخب الاثر، ۲۶.۶. مهدی «علیهالسلام» به کارگزاران خود در تمامی بلاد فرمان میدهد که شهرها را آباد سازند.- امام صادق- پیدای پنهان ص۴۲.- روزگـار رهایی، ج ۲، ص ۶۵.۷. زمین به وسیله مهـدی آبـاد، خرم و سـرسبز میشود.- امام باقر- پیـدای پنهان ص۴۲.- منتخب الاـثر، ص۱۵۷.۸. مهـدی (عـج)، اموال را میـان مردم چنان به تساوی تقسـیم میکنـد که دیگر نیازمنـدی یافت نمیشود تـا به او زکـات دهنـد.- امام باقر- پیـدای پنهان ص ۳۸.- بحارالانوار، ج۵۲، ص ۳۹۰.هرچه مصـنوعات تولیدشده در جامعه بیش تر در خدمت ترویج فرهنگ عدالتخواهی باشند، جامعه به

مختصات شهر عدل نزدیک تر میشود.مصنوعاتی که عاشقانه طراحی و ساخته میشوند، در ورای نسلها و گروههای انسانی پایدار می مانند و منتقل میشوند. وجوه زیبایی شناسانه و عقلانی کتابهای مقدس و انعکاس آن ها در آثاری چون نهج البلاغه، صحیفه سجادیه، دعای عرفه و دعای کمیل که زیبایی و حکمت را به هم آمیختهاند، به تولید مصنوعاتی انجامیدهاند که در میان آثار دیگران نظیر ندارند.در واقع، سرّ پایداری و اعتبار ارزش بسیاری از آثار هنری، ادبی و ساختههای فیزیکی (نظیر بناهای باستانی) نیز همین است. برای مثال، آثار شعرایی که بیش از دیگران از کتاب های مقدس تأثیر پذیرفتهاند قابل مقایسه با آثار سایر شعرا نیست؛ به گونه ای که مقایسه آثار فردوسی، حافظ، نظامی و مولوی با آثار بسیاری از شعرای معاصر آن ها، اهمیت این شاخصها را بیش تر روشن می سازد.تکامل علم و هنر، راه ادیان حقیقی را هموار میکند؛ به طوری که به نظر میرسد پیوند عقلانیت علمی و زیبایی شناسی هنری، به شناخت صحیح و معتبر از دین میانجامد. گویا هرچه عقل و هنر به تمام و کمال میرسند، مسیر بقا بر صراط علم و دین هموارتر می گردد.بنابراین تصویرپردازان راه آینده باید در سیری حقگرا و رو به اصلاح (یادگیرنده)، التزام آثار خود را به خردورزی و زیبایی شناسی افزونی بخشند. خود بر ساختههای خود نقد بزنند و تا پایان عمر بر اصلاح آن ها اصرار نمایند تا انشاءالله سیر جامعه بشری به سوی آیندهای بنا شده بر عقلانیت علمی و زیباییشناسی هنری هموارتر گردد.این هر دو، در مسیر توسعه بلوغ و شعور انسانی قرار دارند؛ شعور ادراک ظهور مهدی (عج) و همه مظاهر خرد و زیبایی که با تجلی حکم

او بر سیستمهای اجتماعی ساخته آدمیان، مجال ظهور مییابد.امید آن که با شناسایی وجوه عقلانی و زیبایی شناسانه شهر عدل او، شوق آگاهانه جوامع بر استمرار حرکت به سوی احیای آن و کسب شایستگی برای حضور و حیات در آن افزایش یافته، به توسعه شعوری که مقدمه ادراک ظهور و حیات در شهر عدل امام مهدی (عج) است، بیانجامد.

پاورقی

[۱] مفاتیح، ص ۱۰۸۲.

[۲] پیام امام زمان، ص ۶۷ (به نقل از حرکت العقول).

[۳] ر.ك: قرآن کریم، سوره انبیاء، آیه ۱۰۵ و نهجالبلاغه، خطبه شانزدهم.

[۴] ر.ك: بررسی شخصیت اهل بیت در قرآن، صص ۲۱۳ و ۲۱۴.

[۵] ر.ك: المیزان، ج ۱، صص ۴۲۱ – ۴۲۵.

[۶] همان، ج ۱۴، ص ۴۹۲.

[۷] همان، ج ۱۵، صص ۲۱۲ و ۲۱۴.

[۸] همان، ج ۱۱، ص ۴۶۸.

[۹] ر.ك: نهج البلاغه، ترجمه امامی و آشتیانی، خطبه ۳، ص ۷۵. [

[۱۰] بقره: ۱۱۷.

[۱۱] ر.ك. سوره رعد، ۱۱.

[۱۲] ر.ك: حکمت اصول سیاسی اسلام، ص ۴۰۵.

[۱۳] در زیارت جامعه کبیره آمده است «اشهد ان... و ان ارواحکم و نورکم و طینتکم واحده؛ یعنی شهادت میدهم که... و این که ارواح و نور و طینت شما (اهل بیت) تجلی حقیقتی واحد است (مفاتیح، ص ۱۰۰۴).

[۱۴] ر.ك: مرتضی مطهری، مجموعه آثار (ج ۱۸)، صص ۳۷۳۸.

[۱۵] ر.ك: نهج البلاغه، ترجمه امامی و آشتیانی، ج ۱، خطبه ۷۴، ص ۱۸۳ و خطبه ۳، صص ۷۵ – ۷۷.

[۱۶] بلوغ و آمادگی افراد برای انجام هر کار را میتوان حاصل توانایی پیروان و تمایل آنها به انجام آن فرض کرد (ر.ك: علی رضاییان، مدیریت رفتار سازمانی، ص ۴۱۴۴۱۳).

[۱۷] البته واضح است که باید میان قاطعیت برای نیل به اهداف اجتماعی و استبداد تفاوت قائل

شد.

[۱۸] ر.ك: نهج البلاغه، ترجمه آیتی، خطبه ۵، ص ۵۳.

[۱۹] برای آشنایی با استراتژی تصویرپردازی از آینده و تفاوت تصویرپردازیهای القایی با تصویرپردازیهای بصیرت بخش و انواع واکنشهای مواجهه با برنامه های القایی، رجوع کنید به: علی اصغر پورعزت، تصویرپردازی از آینده، تابستان ۱۳۸۲ و اردیبهشت ۱۳۸۳.

[۲۰] ر.ك: فاطمه زیباکلام، سرگذشت سوفسطائیان و شکاکان؛ صص ۲۵- ۲۷.

[۲۱] ر.ك: الوانی و شریف زاده، فرآیند خط مشی گذاری عمومی، صص ۲۸ - ۴۰.

[۲۲] ر.ك: بقره،۳۱-۳۳.

[۲۳] پیام امام زمان، ص ۱۱۳.

[۲۴] ر.ك: بینش تاریخی نهج البلاغه، صص ۱۲۶ و ۱۲۷ و صحیفه سجادیه، ترجمه رضایی، صص ۲۵۴ و ۲۵۵.

[۲۵] برای آشنایی با مفهوم عقلانیت ابزاری و عقلانیت جوهری، ر.ك: سید مهدی الوانی، مدیریت عمومی، صص ۳۷۵-۳۸۸.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹